

Vår referens: 25-20167

Sammanställning och analys av inkomna remissvar avseende Post- och telestyrelsens förslag på föreskrifter och allmänna råd om utlämnande av uppgift som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott

1. Inledning

Post- och telestyrelsen (PTS) har den 5 november 2025 skickat ut ett förslag till föreskrifter och allmänna råd om utlämnande av uppgift som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott (nedan benämnt föreskrifterna). Remisstiden gick ut den 3 december 2025.

Nedan sammanställs de huvudsakliga synpunkter som har framförts i inkomna remissvar, tillsammans med PTS kommentarer till remissinstansernas synpunkter.

2. Inkomna remissvar

PTS har tagit emot remissvar från 27 remissinstanser.

Följande företag, branschorganisationer och myndigheter har lämnat synpunkter på föreskrifterna. Allente, Bahnhof, Bandwidth PLC, Bredband 2, Ekobrottsmyndigheten, Hi3G Access AB, Junet AB, Polismyndigheten, Svensk Handel, Svenska Stadsnätetsföreningen, Säkerhetspolisen, Telenor Maritim, Telenor Sverige AB, Telia Sverige AB, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Följande myndigheter ser positivt på föreskrifterna, tillstyrker dessa utan kommentarer eller har inget att erinra mot dem. Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Skatteverket och Kustbevakningen.

Följande remissinstanser har avstått från att lämna synpunkter på föreskrifterna. Sveriges Kommuner och Regioner, Finansinspektionen, SOS Alarm AB, Kronofogdemyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten och Konkurrensverket.

Regelrådet har bedömt att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Kommerskollegium har framfört att myndigheten gör bedömningen att PTS inte ska anmäla föreskrifterna till kollegiet enligt förordning (1994:2029) om tekniska regler och förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

Framförda synpunkter redovisas i avsnitt 3 (övergripande synpunkter), avsnitt 4 (närmare synpunkter på föreskrifterna).

3. Övergripande synpunkter

3.1 Allmänt

3.1.1 Positiva synpunkter

Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Säkerhetspolisen och Polismyndigheten ser positivt på att operatörernas skyldigheter förtydligas. Ekobrottsmyndigheten menar att förslaget kommer att innebära större förutsebarhet och att lika fall i större utsträckning kommer att behandlas på samma sätt. Enligt Säkerhetspolisen är det i många fall helt avgörande att brottsbekämpande myndigheter får del av de uppgifter som efterfrågats för att kunna förhindra allvarliga brott såväl som för att utreda redan begångna brott.

Svenska Stadsnätsföreningen (SSNF) ser positivt på att formerna för utlämnande av uppgifter som gäller brottslig verksamhet eller misstanke om brott blir tydligt reglerade i föreskrifter.

Svensk Handel tillstyrker PTS förslag om att tydliggöra skyndsamhet och format. Förslagen kan enligt Svensk Handel påtagligt förbättra brottsbekämpningens tillgång till uppgifter och därmed kvaliteten på förundersökningar.

Bahnhof anser att ett standardiserat format och tydliga tidsramar kan bidra till effektivare hantering, förutsatt att regleringen tar hänsyn till de praktiska förutsättningarna för operatörerna.

PTS svar:

PTS noterar de positiva synpunkterna från Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Säkerhetspolisen, Polismyndigheten, SSNF, Svensk Handel och Bahnhof.

3.1.2 Krav på plattformsägare om att lagra portuppgifter

Bahnhof anser att det är ett problem att det saknas ett krav på plattformsägare att lagra portuppgifter samtidigt som tjänsteleverantörer måste lagra tillhörande portnummer kopplat till IP-adress trots att portuppgifter saknas i de brottsbekämpande myndigheternas begäran. Bahnhof undrar därför varför kravet infördes på operatörerna om det i praktiken för polis och brottsförebyggande myndigheter själva realistiskt nästintill aldrig kommer använda sig av det vid förfrågningar.

PTS svar:

Det problem som Bahnhof tar upp ryms inte inom ramen för detta föreskriftsarbete. Det är dessutom lagstiftaren som har mandat att införa ett sådant krav på plattformsägare, PTS saknar mandat i frågan.

3.1.3 Senareläggning av när föreskrifterna börjar gälla

Bahnhof vill göra föreskrifterna mer genomförbara i praktiken, skapa likvärdiga förutsättningar för stora och små operatörer, säkerställa kostnadstäckning och långsiktig stabilitet, och ge brottsbekämpande myndigheter snabbare, säkrare och mer förutsägbara utlämningar. Bahnhof anser att förslaget måste omarbetas och därför avstyrker Bahnhof att föreskrifterna börjar gälla den 1 april 2026.

PTS svar:

PTS har tagit om hand de synpunkter som kommit in i remissvar och har i vissa delar omformulerat eller förtydligat föreskriftstexten med anledning av inkomna

synpunkter. PTS anser inte att de inkomna remissvaren ger anledning till så stora förändringsbehov att föreskrifterna inte kan träda i kraft i enlighet med den fastställda planen.

3.2 OSL och stadsnätsfrågan

Junet framför att de kommunala bolag som är operatörer lyder under Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) och de sekretesskrav som finns där. Junet noterar att det är outrett vad som gäller, vilken information som kan lämnas ut och till vem. Att PTS inför regler innan det är utrett kommer att leda till stor problematik och osäkerhet.

Junet framför att det finns ett kedjeproblem vad gäller att uppfylla kravet på skyndsamt när flera operatörer är inblandade. En registrerad operatör kan behöva kontakta en annan registrerad operatör för att få den data som behövs. PTS beskriver inte vad som sker i sådana fall. Vidare framförs att en mer rättssäker lösning skulle vara att en ny klocka startas för varje operatör vilket innebär att operatörerna bara ansvarar för sin egen verksamhet och inte riskerar sanktionsavgifter för uppgifter som är utanför deras kontroll.

En ytterligare lösning som Junet framhåller innebär att operatör A svarar begärande myndighet med den information som operatör A har. I vissa fall skulle det innebära att begärande myndighet får kontakta operatör B för att där fortsätta sökningen. Operatör A avslutar samtidigt sitt ärende och har uppfyllt tidsreglerna. Begärande myndighet får sedan starta en ny process med operatör B, C eller D på samma sätt. När de får svar i ett led får de sedan starta ett nytt ärende med närmast föregående operatör. Vardera operatören ansvarar således bara för sin egen del och kan bara drabbas av sanktionsavgifter om de själva missar deadline.

SSNF framhåller att det kan finnas begränsningar för kommunala aktörer som omfattas av OSL, att lämna ut uppgifter till andra än brottsbekämpande myndigheter. Det gäller då särskilt sekretessen i 29 kap. 2 § OSL som omfattar uppgift som angår ett elektroniskt meddelande. SSNF noterar att i den mån stadsnäten tillhandahåller vissa tjänster åt tjänsteleverantörer i stadsnätens nät förekommer det att tjänsteleverantörerna, efter föreläggande från en brottsbekämpande myndighet, vänder sig till stadsnätet för att få den information som efterfrågas i föreläggandet. Sett till ovan nämnda sekretessbestämmelse finns det en risk att OSL förhindrar en sådan informationsdelning. Mot den bakgrunden är det enligt SSNF av vikt att det är den brottsbekämpande myndigheten som vänder sig direkt till stadsnätet för att få ut efterfrågad information, snarare än att informationen efterfrågas genom exempelvis en tjänsteleverantör. SSNF förstår det som att dessa föreskrifter utgår från att det är just de brottsbekämpande myndigheterna som begär ut informationen från den aktör

som sitter på de efterfrågade uppgifterna (lagringsskyldig). För att undvika dröjsmål i utlämnandet och för att förebygga situationer då uppgifterna begärs ut via en annan aktör, som inte kan få tillgång till uppgifterna på grund av sekretess, vore det önskvärt att detta förtydligades i allmänna råd eller i vägledande dokument som tas fram i anslutning till föreskrifterna.

Bahnhof framför att det krävs bemannad 24/7-funktion och tydligt definierat ärendeflöde från myndighet, inklusive prioriteringskod för att omedelbart kunna påbörja ärenden. Dessutom kan inte flertalet av efterfrågade uppgifter tas fram omedelbart när de innehas av externa nätägare. Detta påpekar även **Allente**. Bahnhof anser därför att PTS måste klargöra tidsfristen från operatörens faktiska möjlighet att lämna ut uppgifter som finns tillgängliga i egna system. Därför bör det tydliggöras i föreskrifterna att "omedelbart" avser den del av processen som operatören har faktisk kontroll över. Bahnhof föreslår en skrivning som erkänner att "*omedelbar handläggning gäller de uppgifter som operatören själv förfogar över eller omedelbart kan extrahera*".

Bahnhof föreslår att PTS arbetar för att även stadsnät omfattas av tydliga svarstider och tekniska krav när de sitter på uppgifterna och en ökad samordning med stadsnät och nätägare. **Allente** anser liknande att det bör förtydligas att nätägare, som också lyder under LEK, måste medverka till att tidsgränserna för utlämnande följs även när begäran om utlämnande riktas mot en tjänsteleverantör som är beroende av nätägaren.

PTS svar:

Skyldigheten att lämna ut lagrade uppgifter omfattar sådana uppgifter som genererats eller behandlats i den lagringsskyldiges verksamhet och som därför har lagrats i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. LEK. Uppgifter som genererats eller behandlats av någon annan aktör, och därför inte omfattas av den egna lagringsskyldigheten och inte heller utgör uppgifter som den lagringsskyldiga behandlar för sina egna ändamål, kan således inte anses ingå i utlämningskyldigheten.

Enligt 9 kap. 19 § fjärde stycket LEK får en lagringsskyldig uppdra åt någon annan att utföra lagringen. Enligt förarbetena till bestämmelsen innebär detta dock *inte* att själva lagringsskyldigheten och de förpliktelser som följer med denna kan uppdras åt annan. Även om den lagringsskyldige har avtalat om att någon annan ska utföra lagringen kan den lagringsskyldige inte frånhända sig någon skyldighet gentemot myndigheter eller enskilda. Exempelvis ska de brottsbekämpande myndigheterna alltid kunna vända sig till den som enligt bestämmelsen är skyldig att lagra uppgifterna med en begäran om utlämnande, se vidare prop. 2010/11:46.

PTS gör bedömningen att tidsfristerna enligt 3 § gäller för alla uppgifter som den lagringskyldige lagrar med stöd av 9 kap. 19 § LEK, oavsett om den lagringskyldige själv utför lagringen eller har uppdragit åt någon annan att göra det.

PTS har övervägt att införa en skrivning om ”uppgifter som den lagringskyldige förfogar över” i 3 § av föreskrifterna, men anser att detta framgår av definitionen av ”historiska uppgifter” i § 2.

I de fall de efterfrågade uppgifterna inte lagras av den som fått en begäran förutsätter PTS att man omgående eller så snart som möjligt lämnar svar om detta till begärande myndighet.

3.3 Förutsättningar för mindre operatörer

Junet framför att små operatörer har 1–2 personer som i dag jobbar med utlämning av uppgifter, vilket är ett mindre siduppdrag i den dagliga utövningen. För dessa operatörer är det omöjligt ur ett arbetsmiljöperspektiv att kunna uppfylla kraven. Junet framför vidare att PTS anser att de mindre operatörerna får outsourca detta och att myndigheten nämner någon oidentifierad summa på 12 000kr/månad eller ca 150 000 per år för detta. Junet framhåller att många mindre operatörer inte har 150 000kr/ år att lägga på vad som då blir en väldigt dyr försäkring ifall ett ärende skulle inkomma. Junet noterar vidare att, med den ersättning som medges idag, så skulle mindre operatörer behöva 40 ärenden för att täcka outsourcingkostnaden samt troligen ett stort antal fler för att täcka övriga kostnader. Om 0 ärenden inkommer gör operatören 12 000kr i förlust vilket PTS verkar ignorera.

Junet noterar vidare att det som PTS kräver är ett enormt paradigmskifte. Att alla operatörer, oavsett om man har tio kunder eller 5 miljoner kunder, nu ska ha en garanterad svarsfrekvens dygnet runt. Junet anser att detta förslag bör skrotas och framför ett alternativt lösningsförslag som innebär att PTS bör inrätta en funktion, en jour, dit operatörer kan ansluta sig. En organisation hade då enligt Junet behövt tillse att bemanning existerar 24/7/365 och begärande myndigheter får en ingång. Om en specifik operatör sedan behöver involveras så kontaktar PTS Jour operatören på Best Effortnivå. PTS jour borde finansieras av statliga medel eller medel från de begärande myndigheterna och inte från operatörerna.

Bahnhof framför att det är orimligt att behandla operatörer likadant oavsett antal kunder. Ett sådant förhållningssätt innebär i teorin en likabehandling, men i praktiken kan utfallet bli starkt ojämnt. En mindre operatör har generellt begränsad bemanning (ej 24/7), enklare och mer manuella logg- och frågeprocesser och är generellt mer beroende av underleverantörer eller stadsnät för inhämtning av kompletterande uppgifter. De har också lägre grad av automatisering och färre stödsystem för sammanställning av större mängd uppgifter. En större operatör kan däremot utan

problem upprätthålla beredskap 24/7. Ett krav som är hanterbart för en stor aktör kan vara en systemkritisk belastning för en mindre operatör trots att båda aktörerna formellt behandlas lika. Mindre och mellanstora operatörer riskerar att drabbas oproportionerligt hårt av krav som utformats utifrån större aktörers kapacitet särskilt kravet på omedelbar hantering, 8-timmarsleveranser, teknisk avancerade exportformat (ETSI) samt kontinuerlig beredskap och rapporteringsförmåga. Bahnhof vill betona att rättvis och icke-diskriminerande reglering inte alltid innebär identiska krav för alla. I stället behöver föreskrifterna utformas så att alla operatörer behandlas lika i formell mening, och samtidigt att kraven beaktar operatörers olika förutsättningar, särskilt avseende bemanning, teknisk nivå och graden av tredjepartsberoenden. Proportionalitetsprincipen bör på grund av ovanstående inkluderas uttryckligen i föreskrifterna.

Allente anger att för skyldigheten att lämna ut uppgifterna så snart det är möjligt behöver hänsyn tas till vad som är praktiskt genomförbart, särskilt för mindre aktörer på marknaden som saknar de finansiella och personella resurserna som de större marknadsaktörerna har. Allente framför även att de inte delar PTS uppfattning om att utlämnande kan hanteras inom ramen för befintlig dygnet-runt-bemanning.

PTS svar:

Redan av lydelsen i 9 kap. 29 b § LEK framgår att ett utlämnande ska ske ”utan dröjsmål”. Regeringen har i förarbeten under många år i samband med resonemang om hur kostnader för datalagring och utlämning av uppgifter bör fördelas mellan aktörer lyft fram att verksamhetsområdet elektronisk kommunikation anses vara så speciell att det är oundvikligt att ett relativt stort ansvar måste ligga på operatörerna, det krävs exempelvis bl.a. att vissa samhällliga intressen beaktas. Detta nämns även i konsekvensutredningen (s. 24–25). Utifrån detta anser PTS att brottsbekämpning är ett av de samhällliga intressen som samtliga aktörer som väljer att gå in på marknaden för elektronisk kommunikation, även små sådana, har en skyldighet att beakta. PTS anser vidare att även säkerhet i nät och tjänster är ett samhällsintresse som även små aktörer är skyldiga att ta ansvar för när en liten aktör väljer att gå in på marknaden för elektronisk kommunikation. Samtliga operatörerna har redan idag skyldighet att dygnet runt kunna identifiera relevanta åtgärder för att hantera både s.k. säkerhet- och integritetsincidenter som regleras i bl.a. LEK, cybersäkerhetslagen och i PTS säkerhetsföreskrifter. Som beskrivits i konsekvensutredningen så finns det flera sätt att uppfylla kraven i föreskrifterna och det är upp till varje aktör att välja vilket eller vilka sätt som passar bäst för dem. Till detta kan tilläggas att även brottsutsatta personer är kunder hos mindre aktörer inom sektorn och har ett intresse av att dessa aktörer medverkar i brottsutredningar.

3.4 Proportionalitetsbedömning kopplat till anpassning

3.4.1 Kravställning kopplat till aktörers storlek och särskilda situationer

Polismyndigheten anser att PTS är motsägelsefull i konsekvensutredningen då PTS anger att det i tillsyn finns möjlighet att ta hänsyn till att olika operatörer har olika förutsättningar (såväl organisatoriskt som tekniskt) samtidigt som PTS skriver att det är proportionerligt att ställa samma krav på samtliga operatörer som omfattas av bestämmelsen, trots att det är stora skillnader i tekniska förutsättningar, personella resurser m.m. mellan operatörerna. Enligt Polismyndigheten får kravet på att utlämnande av realtidsuppgifter ska ske omedelbart anses vara ett objektiva krav som är lika oavsett vilken operatör det är fråga om.

Hi3G Access AB anser att de föreslagna tidsgränserna är tydliga och ändamålsenliga. De anser dock att PTS bör överväga att införa en ventil för undantag för situationer som tekniska problem, extrem belastning eller force majeure vilket Hi3G Access AB anser skulle skapa rättssäkerhet och transparens för tillhandahållare och myndigheter.

PTS svar:

Av 5 § förvaltningslagen framgår att myndigheter i sin myndighetsutövning ska vara proportionerliga. PTS vill dock förtydliga att föreskrifternas bestämmelser inte ger undantag för vissa operatörer eller situationer. I en situation då omfattande driftstörningar pågår och där samtalstrafik ligger nere skulle det innebära att en begäran om realtidsverkställighet inte skulle gå att verkställa av uppenbara skäl.

3.4.2 Tydliggörande av skyldigheter för operatörer

Polismyndigheten framför att det bör förtydligas att skyldigheterna att uppfylla kraven på anpassning, utlämnande och säkerhet ligger kvar hos operatören även om en tjänst köps in från tredje part.

PTS svar:

Den som bedriver verksamhet som ska anmälas enligt 2 kap. 1 § LEK är också skyldig att uppfylla samtliga krav som ställs i gällande regleringar. Denna skyldighet kan inte läggas över på annan part. Redan idag gäller, vilket angetts i konsekvensutredningen, att en operatör kan köpa eller hyra en tjänst från tredje part för att uppfylla krav på skyndsamhet, men detta innebär inte att ansvaret för utlämnandet överlämnas förvaltningsrättsligt (se t.ex. prop. 2010/11:46 s. 42).

3.5 Kontaktuppgifter

Säkerhetspolisen framför att ett stort problem i dagsläget är avsaknad av kontaktuppgifter till operatörer. Säkerhetspolisen föreslår införandet av ett nytt krav i anmälan som operatör till PTS på att ange kontaktuppgifter för utlämnandesyfte. De framhåller att PTS har bemyndigande att meddela föreskrifter om vad en sådan anmälan ska innehålla och att annars borde frågan kunna omhändertas i ett allmänt råd till denna föreskrift.

PTS svar:

PTS förstår utmaningen för brottsbekämpande myndigheter i att inte direkt kunna skicka begäran till samtliga operatörer, utan att de först måste lägga ned efterforskningsarbete på att hitta kontaktuppgifter. Detta är inte ändamålsenligt för att skyndsamt kunna inhämta uppgifter. PTS ser dock att frågan inte kan omhändertas inom ramen för dessa föreskrifter då en ändring av anmälningskraven rör andra bestämmelser än den nu aktuella 9 kap. 29 b §.

3.6 Anmälan av operatörer

Junet framför att ett stort antal operatörer saknas bland de som är registrerade hos PTS. Junet framför vidare att de genom att inte vara registrerade, verkar undkomma reglerna, och därmed få fördelar (ekonomiskt genom att ej betala avgift till PTS samt att de slipper ansvar för utlämning). Detta avser framför allt ett stort antal fiberföreningar som numera säljer bredbandstjänster till sina medlemmar.

PTS svar:

Detta ingår inte inom ramen för detta föreskriftsarbete, men vi har fört vidare synpunkterna till den grupp på PTS som arbetar med anmälningsplikten. Se även svar ovan.

Det är lagstiftarens ansvar att avgöra vilka typer av verksamhetsutövare som ska åläggas skyldighet att lämna ut uppgifter i enlighet med 9 kap 29 och 29 b §§ LEK

4. Närmare synpunkter på föreskrifterna

4.1 Definitioner

4.1.1 Realtidsuppgifter

Åklagarmyndigheten anser att definitionen av "realtidsuppgifter" inte bör innehålla en hänvisning till 27 kap. rättegångsbalken. Detta då stöd för beslut om hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk kommunikation framgår av flera olika lagstiftningar. Åklagarmyndigheten framför därtill att en generell definition skulle undvika eventuella missförstånd samt undviker behovet av uppdatering för det fall att ny lagstiftning skulle tillkomma.

PTS svar:

PTS är likt Åklagarmyndigheten av uppfattningen att definitionen av realtidsuppgifter bör vara generell och plastisk i syfte att omfatta alla beslut om hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk kommunikation samt ta höjd för framtida eventuella lagändringar. PTS har därför strukit hänvisningen till 27 kap. rättegångsbalken i författningstexten.

4.1.2 Begreppet accepterar

Säkerhetspolisen framför att av 3, 4 och 5 §§ förekommer särskilda undantag från huvudregeln om skyndsamhet respektive format. Säkerhetspolisen anser att undantag enbart ska få göras för det fall begärande myndighet *godkänner* en annan tidsram eller format. Detta för att signalera att det är upp till begärande myndighet att i det enskilda fallet godkänna ett undantag, inte att myndigheten behöver acceptera en av operatören vald alternativ lösning.

PTS svar:

Syftet med den förslagets skrivelse är att brottsbekämpande myndigheter kan acceptera en längre utlämning (3 § punkten c och 4 §) eller ett annat filformat (§ 5). PTS bedömer att orden "acceptera" och "godkänna" skulle ha samma praktiska tillämpning.

4.2 Skyndsamhet

4.2.1 Tidpunkt för beräkning

SSNF, Tullverket och **Polismyndigheten** anser att det av föreskrifterna bör framgå att tidpunkten för utlämnande av uppgifter ska beräknas från det att en begäran inkommer till den lagringsskyldige. Ett sådant klargörande är nödvändigt för att kravet ska vara proportionerligt och praktiskt hanterbart.

PTS svar:

PTS håller med remissinstanserna om att det krävs en konkretisering av från vilken tidpunkt tidsfristerna ska börja beräknas. PTS ser dock en praktisk utmaning i att i tillsyn kunna beräkna tidsfristen för det fall att den ska utgå från operatörens mottagande. PTS har därför valt att utgå från tidpunkten begäran utsändes från den begärande myndigheten. Detta förtydligas i författningstextens 3 § andra stycke.

4.2.2 Förarbetens uttalanden om skyndsamhetskravet

Telenor Sverige AB anser att det bör speglas i PTS föreskrifter att regeringens uppfattning är att skyndsamheten inte ska beskrivas med specifika tidsgränser, utan att den måste vara beroende av behovet av skyndsamhet i det enskilda fallet med hänsyn tagen till de tekniska förutsättningarna hos tillhandahållaren.

PTS svar:

PTS har i arbetet med de aktuella föreskrifterna tagit regeringens uttalanden i beaktan, men gör en annan tolkning av regeringens uppfattning än Telenor Sverige AB. Av Prop. 2021/22:183 (s. 55ff) framgår mycket riktigt att regeringen anser att det inte i lag bör införas någon specifik tidsgräns för när uppgifter ska lämnas ut, men det framgår även att regeringen anser att det kan uppstå behov av mer detaljerade föreskrifter (t.ex. om vilken grad av skyndsamhet som ska krävas vid olika typer av utlämnanden) och att det därför bör finnas ett bemyndigande till den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om hur snabbt uppgifter ska lämnas ut. PTS gör tolkningen att regeringen anser att det är olämpligt att i lag införa specifika tidsgränser, men att regeringen lämnar utrymme för PTS att avgöra om det är lämpligt att i föreskrift reglera om specifika tidsgränser t.ex. för olika typer av utlämnanden. Utifrån detta anser PTS inte att de föreslagna föreskrifterna strider mot regeringens uppfattning i frågan.

4.2.3 Prioriteringsnivåer

Bahnhof anser att prioriteringskoder och kommunikationsrutiner mellan operatörer och myndigheter behöver formaliseras. Genom att införa en enhetlig modell för hur

ärenden klassificeras och mottas (särskilt nivå 1) kan operatörer omedelbart agera utan oklarheter. Det är av största vikt att handläggningstiden blir så kort som möjligt i akuta fall och att man minskar risk för missförstånd.

Telenor Sverige AB upplever ett visst problem med felaktiga prioriteringar som kan förklaras med att prioritetsordningen inte satt sig hos myndigheternas handläggare.

Hi3G Access AB anser att det bör tydliggöras att den begärande myndigheten ska använda prioriteringsnivåerna konsekvent och uttryckligen uppge vilken prioriteringsnivå som avses vid varje begäran för att undvika osäkerhet och felaktiga prioriteringar.

PTS svar:

PTS har tagit del av information både från operatörer och begärande myndigheter om att felaktiga prioriteringar förekommer. Denna föreskrift syftar bl.a till att formalisera prioriteringsnivåer, både vilka prioriteringsnivåer som ska användas och i vilka fall respektive prioriteringsnivå ska användas. PTS kan inom ramen för de föreskriftsmandat som möjliggör dessa föreskrifter inte ställa krav på brottsbekämpande myndigheter eftersom de inte omfattas av bestämmelsen i 9 kap. 29 b § LEK. PTS har dock under arbetet med att ta fram föreskrifterna samrått med brottsbekämpande myndigheter och förutsätter att de formulär som brottsbekämpande myndigheter använder anpassas till de prioriteringsnivåer som uppges i föreskrifterna.

4.2.4 Omedelbarhet

Telenor Sverige AB konstaterar att kraven på att lämna ut uppgifter omedelbart/inom 8 timmar/inom 48 timmar får som konsekvens att verkställigheten kräver bemanning dygnet runt årets alla dagar. I många fall krävs det en djupare analys och efterforskning i databaser för att lämna ut historiska uppgifter. Ett krav på att lämna ut uppgifter genast eller omedelbart leder enligt Telenor Sverige AB till risk för en forcerad hantering med ofullständigt utlämnande som kan komma att kompletteras i efterhand. Att arbetet påbörjas genast betyder inte att svaret kan skickas direkt. Även i akuta fall är det omständigheterna i det enskilda fallet som avgör hur lång tid det tar att ta fram uppgifterna.

Bredband2 Privat AB anser att begreppet ”omedelbart” som PTS inför i föreskriftsförslaget är oklart definierat och bör preciseras. Omedelbart kan inte tolkas som absolut nolltid, eftersom ett utlämnande alltid förutsätter vissa arbetsmoment. PTS bör tydligt ange vad som utgör ett godtagbart tidsintervall eller åtminstone definiera principer för bedömning (t.ex. med hänsyn till operatörens storlek, teknik och leveransmodell). Bredband2 Privat AB föreslår att PTS förtydligar att begreppet

omedelbart avser att operatören ska initiera processen utan dröjsmål efter mottagen begäran utifrån rimliga tekniska och organisatoriska förutsättningar.

Telia Sverige AB anser att "omedelbart" bör bytas ut mot en specifik tidsangivelse, förslagsvis "upp till 8 timmar", i likhet med e-bevisförordningen. En begäran i de två mest brådskande prioriteringsnivåerna kan vara mycket omfattande, till exempel genom att innehålla ett flertal sökparametrar. För att tidsangivelserna ska gälla på det föreskrivna sättet bör det definieras i PTS föreskrifter att en begäran enbart får innehålla ett DRID, vilket skulle säkerställa att tidsangivelserna är möjliga att upprätthålla och att regelverket är proportionerligt.

PTS svar:

I konsekvensutredningen (s. 15) framgår följande angående vad begreppet omedelbart innebär: "Med omedelbart menas att arbetet med att ta fram de uppgifter som efterfrågas ska påbörjas genast efter att begäran mottagits och att operatören ska prioritera ärendet högst tills att uppgifterna är utlämnade i sin helhet. Detta gäller för hela processen; mottagande av begäran, behandling och utlämnande. Det är ett högt krav att ställa på operatörerna, särskilt som även mindre operatörer omfattas av detta krav, men PTS anser att det är ett proportionerligt krav med hänsyn till den påverkan denna kategori uppgifter har på enskilda personer som är utsatt för brott eller annan typ av fara för liv eller hälsa."

Begreppet "omedelbart" innefattar alltså även den tid som krävs för att ta fram uppgifterna, vilket kan variera beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Kraven på säkerhet gäller givetvis också och kan påverka den tid det tar att lämna ut uppgifterna. Operatören behöver dock anpassa sin verksamhet så att de säkert kan utlämna efterfrågade uppgifter inom angivna tidsfrister.

PTS ser inte hur det skulle göra någon skillnad för möjligheterna att upprätthålla en tidsfrist genom att kräva att en begäran enbart får innehålla ett DRID då detta förmodligen skulle leda till flera begäranden som skickas vid ett och samma tillfälle istället för en större begäran. I situationer då utlämnande av stora mängder uppgifter behöver lämnas ut med stor brådska finns även möjligheten till successivt utlämnande.

4.2.5 8 timmar

Telenor Sverige AB anser att det går att föra ett liknande resonemang för de två mindre akuta tidsgränserna som för det mest akuta, det kan finnas enskilda ärenden där komplett utlämning trots högsta prioritet och tillräckliga resurser inte kan ske inom 8 eller 48 timmar för att det krävs särskilda analyser eller systemaccess hos underleverantörer etc. Det är inte heller rimligt att tro att ordinarie driftspersonal kan utbildas till att även fungera som analytiker och systemexperter. Regelverket måste ta

höjd för detta och göra klart att det som stadgas utgör huvudregeln men att det kan finnas omständigheter som gör att det inte är möjligt i det enskilda fallet och att det då krävs en dialog mellan begärande myndigheten och operatören. Detta bör inte bara gälla normalgraden av prioritet. Rädslan för sanktionsavgifter ska inte leda till forcerad hantering där säkerhetsrisker och kvalitetsbrister kan uppstå.

Allente framför att PTS borde överväga att införa en begränsning gällande typ av brottslighet. PTS tolkar det som Allente vill att det förtydligas att 8-timmarsgränsen enbart får användas för allvarigare brottslighet eller i vart fall inte ringa brottslighet. Allente anger att det annars finns en risk att punkten 2 regelmässigt används av myndigheterna för stor andel av utlämnandena som avser icke-akuta hot.

Telia Sverige AB anser att tidsgränsen bör ändras till 24 timmar.

Junet ställer sig frågande till varför 8 timmars-nivån existerar eller behöver existera. Det är anmärkningsvärt att PTS valt att definiera 8 timmarsnivån på ett sätt som är så suddigt att det kan anses vara oklart om det är en definition. Det är helt upp till den begärande myndigheten att avgöra detta och operatören kan inte på något sätt förstå varför man har klassificerat ärendet på detta sätt. Om definitionen ska vara kvar måste PTS enligt Junet tydligt klargöra exakt vad som ingår. Att använda sig av E-bevisförordningens nödfallstidsgräns som berättigande är inte acceptabelt eftersom ärendena inte har med varandra att göra. Ett borttagande av denna gräns skulle vara mycket välkommet för små operatörer då färre ärenden måste hanteras jourmässigt och operatörerna därmed ges mer möjligheter att planera tid och kostnader.

Bahnhof framför att tidsfristen på 8 timmar är omöjlig att säkerställa när stadsnät eller externa aktörer behöver bistå. Detta skapar problem eftersom data såsom DHCP-historik, MAC-adressmappningar, portloggar och CPE-information finns i stadsnätens system och inte hos Bahnhof, vissa stadsnät besvarar förfrågningar endast under kontorstid (ofta efter 1-3 dagar) och flera stadsnät saknar dygnet-runt-beredskap även i brådskande situationer. Bahnhof föreslår därför att PTS inför en undantagsregel vid tredjepartsberoenden, t.ex.: För uppgifter som inte innehas av operatören själv, utan av tredje part, ska 8-timmarsfristen avse tiden efter att operatören erhållit uppgifterna från tredje part.

PTS svar:

PTS har samrått med de brottsbekämpande myndigheterna under framtagandet av prioriteringsnivåerna och tidsfristerna. Definitionen av vilken typ av ärenden som ska sorteras in under den näst mest brådskande tidsfristen har gjorts utifrån de brottsbekämpande myndigheternas behov. PTS har förståelse för att det på grund av att prioritetsnivåerna har definierats utifrån de brottsbekämpande myndigheternas

behov gör det svårt för operatörer att själva göra en egen bedömning av om ett enskilt ärende är korrekt prioriterat. PTS bedömning är dock att det är mest ändamålsenligt att prioritera ärenden utifrån hur brådskande informationen är för den begärande myndigheten.

Som PTS nämner på flera ställen i konsekvensutredningen följer det av e-bevisförordningen att operatörer kommer behöva ha en beredskap för att kunna lämna ut uppgifter till europeiska brottsbekämpande myndigheter inom 8 timmar i vissa fall. Detta är alltså ett krav som operatörer kommer att behöva uppfylla oberoende av dessa föreskrifter. PTS anser därför att det finns tillräckliga skäl för att lägga den näst mest brådskande tidsfristen på åtta timmar.

Vilka ändringar i rutiner, organisation eller bemanning som operatörerna behöver göra för att uppfylla tidsfristerna är upp till varje operatör att avgöra. I de fall som det bedöms vara olämpligt att låta driftspersonal utbildas och utföra utlämning av uppgifter till brottsbekämpande myndigheter så väljs lämpligen något annat sätt att uppfylla föreskrifterna.

Vad gäller uppgifter som aktören själv inte förfogar över noterar PTS att skyldigheten att lämna ut lagrade uppgifter omfattar sådana uppgifter som har genererats eller behandlats i den lagringsskyldiges verksamhet och som därför har lagrats i enlighet med bestämmelserna i 9 kap. LEK. Uppgifter som har genererats eller behandlats av någon annan aktör, och därför inte omfattas av den egna lagringsskyldigheten och inte heller är uppgifter som den lagringsskyldige behandlar för sina egna ändamål, kan således inte anses ingå i utlämningskyldigheten.

PTS gör bedömningen att tidsfristerna enligt 3 § gäller för alla uppgifter som den lagringsskyldige lagrar med stöd av 9 kap. 19 § LEK samt uppgifter som den lagringsskyldige behandlar för sina egna ändamål, oavsett om den lagringsskyldige själv utför lagringen eller har uppdragit åt någon annan att göra det.

PTS har övervägt att införa en skrivning om ”uppgifter som den lagringsskyldige förfogar över” i 3 § av föreskrifterna, men anser att detta framgår av definitionen av ”historiska uppgifter” i § 2.

I de fall de efterfrågade uppgifterna inte lagras av den som fått en begäran förutsätter PTS att man omgående eller så snart som möjligt lämnar svar om detta till begärande myndighet.

4.2.6 48 timmar

Telia Sverige AB anser att det inte bör vara upp till begärande myndighet att ange en tid som kan accepteras, tidsgränserna bör framgå uttryckligen av föreskrifterna. Det är inte heller proportionerligt att en begäran som inte är brådskande behöver

handläggas utanför kontorstid. Den tredje tidsgränsen bör ändras till något som de flesta begärande myndigheter kan acceptera, vilket bör vara 10 dagar i enlighet med e-bevisförordningen. Stycket om successivt utlämnande bör utgå eftersom det stycket inte fyller någon funktion då tidsangivelserna gäller oavsett om det sker ett successivt utlämnande eller ej.

Junet framför att tidsgränsen på 48 timmar har den olyckliga effekten att ett ärende sent en fredag måste besvaras senast söndag. Så även den tredje nivån kommer orsaka jour- eller övertidsarbete. Med två andra nivåer är det underligt varför inte denna nivå kan förläggas till ordinarie kontorstider, framförallt för små operatörer. Det framgår inte av remissen varför denna tid har angetts och varför den inte skulle kunna gälla vardagar. Vad är skillnaden mellan att operatören svarar söndag 18:00 mot måndag 08:30? Vilken vinst får samhället av dessa timmar? PTS och begärande myndigheter måste klart och tydligt beskriva varför denna tidsram är satt och varför den inte kan förflyttas till kontorstider. Att slumpmässigt sätta en tid är inte acceptabelt utan vardera tidsangivelsen måste ha en konkret och logisk förklaring.

Bahnhof anser att tidsfristen på 48 timmar i normalfallet är en rimlig tidsfrist för ärenden som inte är akuta. Men ett stadsnät med två dagars svarstid kan omöjliggöra PTS:s tänkta 48-timmarsram. Dessutom bör föreskrifterna uttryckligen tillåta att operatör och myndighet avviker uppåt när volymen eller datatypen kräver manuell eller tidskrävande bearbetning. Bahnhof föreslår att PTS i föreskrifterna anger att operatören ska leverera ”så snart som möjligt och senast inom 48 timmar för uppgifter operatören själv förfogar över”.

PTS svar:

PTS förutsätter att samtliga involverade parter, därtill brottsbekämpande myndigheter, har respekt för regelverk och systematik. PTS har förståelse för att lägre kvalificerade utlämningsärenden helst inte ska hanteras under helgtid, men förutsätter att brottsbekämpande myndigheter gör en kvalificerad bedömning.

PTS bedömer därtill att en högre tidsgräns än 48 timmar skulle innebära ett stort glapp till 8 timmar, vilket i sin tur kan resultera i att brottsbekämpande myndigheter behöver använda 8-timmarsgränsen i situationer där de annars skulle ha valt 48-timmar. Av dessa anledningar avser PTS inte ändra tidsgränsen. Det åligger därtill operatören att anpassa sin verksamhet så att de kan ta emot begäran även helgtid på grund av de andra, mer skyndsamma tidsgränserna. PTS noterar att det är ett relativt begränsat tidsspänn för att en begäran med en tidsfrist på 48 timmar ska behöva behandlas under helgtid. Under en vanlig helg bör det röra sig om begäran som inkommer under fredag eftermiddag till och med lördag morgon. PTS vill också belysa att § 3 punkten c medger en förlängd tidsgräns, något som har förtydligats i bestämmelsen, om den brottsbekämpande myndigheten accepterar det.

4.2.7 E-bevisregelverken

Telenor Sverige AB framför att 8 timmar som tidsgräns enligt e-bevisförordningen enbart gäller om en begäran från en utländsk myndighet uppfyller vissa krav. Telenor Sverige AB har ingen indikation på att detta kommer att finnas på plats redan i augusti 2026 och utan detta kommer en begäran behöva kontrolleras och behandlas under en tidsperiod som vida kan överstiga 8 timmar.

Bandwidth PLC framför att föreskrifterna borde vara konsekventa med e-bevisförordningens krav. Detta är särskilt viktigt ur mindre operatörers perspektiv. Olika processer och tidskrav mellan e-bevisförordningen och nationella krav skapar onödig komplexitet och kostnader. Bandwidth PLC framhåller e-bevisdirektivets ingress där det framgår att medlemsstater inte bör frångå direktivets principer och framför att de har svårt att se att PTS krav inte undergräver e-bevisregleringen.

PTS svar:

PTS vill initialt framhålla att e-bevisförordningen och e-bevisdirektivet inte hindrar svenska myndigheter att skapa föreskrifter enligt nationell rätt för verksamhetsutövare på svenskt territorium. Dessa föreskrifter är tillämpliga på den som är lagringskyldig enligt definitionen i 2 § av föreskrifterna.

E-bevisdirektivet fastställer regler för att utse utsedda verksamhetsställen och rättsliga ombud för vissa tjänsteleverantörer som erbjuder tjänster i unionen, för mottagande, efterlevnad och verkställighet av beslut och förelägganden som utfärdas av behöriga myndigheter i medlemsstaterna i syfte att samla in elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden. E-bevisförordningen fastställer regler enligt vilka en myndighet i en medlemsstat i straffrättsliga förfaranden får utfärda en europeisk utlämnandeorder eller en europeisk bevarandeorder. Varken e-bevisdirektivet eller e-bevisförordningen påverkar nationella myndigheters befogenheter att i enlighet med unionsrätten och nationell rätt rikta framställningar direkt till tjänsteleverantörer som är etablerade på deras territorium i syfte att samla in uppgifter i straffrättsliga förfaranden eller att rikta sig till tjänsteleverantörer som har ett verksamhetsställe eller är representerade på deras territorium i syfte att säkerställa att dessa följer nationella åtgärder. Det påverkar inte heller nationella myndigheters möjligheter att reglera överföring av uppgifter på deras territorium.

Till sin natur följer att samtliga medlemsstater inom EU inte kommer att ha samstämmiga nationella regler kopplat till utlämnande av uppgift på respektive territorium. PTS förstår att det är en utmaning för operatörer som är verksamma i flera medlemsstater. PTS syfte med förevarande föreskrifter är att effektivisera och enhetliggöra utlämnande av uppgifter på svenskt territorium kopplat till brottsbekämpande myndigheter och den svenska marknaden.

4.2.8 Dygnet-runt-bemanning, kostnader och ersättningsföreskrifterna

SSNF framför att för vissa aktörer kan krav på dygnet-runt-beredskap medföra organisatoriska och ekonomiska konsekvenser, vilket i praktiken kan behöva hanteras genom samarbete, gemensamma lösningar eller upphandlad tjänst.

Telia Sverige AB anser att det är olämpligt att anta att utlämning av historiska uppgifter ska hanteras av den dygnet-runt-bemanning som finns för att följa regleringen kring tillgänglighet till nät och tjänster. Om det skulle genomföras att arbetet med att ta fram uppgifter som efterfrågas ska påbörjas omedelbart och prioriteras högst tills uppgifterna är utlämnade i sin helhet skulle personalen behöva prioritera att antingen arbeta med tillgänglighet i nät och tjänster eller utlämnande av uppgifter till brottsförebyggande myndighet. Det skulle innebära att någon av frågorna behöver prioriteras ned samtidigt som båda frågorna är föremål för sanktionsavgift.

Telia Sverige AB anser att kostnaderna i konsekvensutredningen bör ses över då de faktiska kostnaderna är mycket större. Personalkostnader benämns som en betydande del av kostnaderna för utlämning av uppgifter, men står endast för en liten del. Majoriteten av kostnader är relaterade till IT-system och infrastruktur som är dedikerade för ändamålet. PTS bör grundligt utreda de faktiska kostnader som uppkommer i samband med tillhandahållande och lagring av information för brottsförebyggande syften.

Telia Sverige AB anser att det är angeläget att PTS ser över föreskrifterna om ersättning för kostnader vid utlämnande av uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål. Den föreslagna föreskrifter kommer att förändra det arbete som bedrivs vid varje enskild begäran och ersättningen bör därför regleras efter prioritet för att säkerställa att en förfrågan enligt de två mest brådskande nivåerna är befogad och inte används om det inte är nödvändigt. Ersättning bör ges för de faktiska kostnaderna operatörerna har för både anpassning och skyndsamhet.

Junet framför att PTS beskrivning, att operatörerna kommer att få ökad ersättning för utlämnanden i den mån de sker efter kontorstid, närmast är att betrakta som ett hån för små operatörer. Junet ställer sig frågandes till PTS nivåer och kostnadsberäkningar. Då varken begärande myndigheter eller PTS garanterar ärenden/intäkter är det troligt att operatören står med onödiga kostnader på 12 000kr/mån om man väljer outsourcingmöjligheten som PTS har redogjort för i konsekvensutredningen.

Junet noterar vidare att små operatörer givetvis kan, från och med ändringen, använda §5 och §6 istället och börja ta rejält betalt. I grund och botten skulle de små

operatörerna behöva få permanent betalt av begärande myndigheter så de ökade kostnaderna täcks oavsett antalet ärenden.

Telenor Sverige AB för fram att företagets verksamhet med verkställande av hemliga tvångsmedel och utlämnande av uppgifter är mycket resurskrävande och att kostnaderna bara till en bråkdel täcks av de nuvarande ersättningsnivåerna. Telenor Sverige AB noterar att PTS anger att antalet förfrågningar inte kommer att öka med anledning av de föreslagna föreskrifterna, men vill påpeka att antalet förfrågningar som inkommer är ständigt ökande, vilket får konsekvenser för rimligheten i ställda skyndsamhetskrav.

Telenor Sverige AB anser att PTS proportionalitetsavvägning är felaktig eller irrelevant. Istället för att komma fram till att intresset för effektiv brottsutredning och brottsprevention väger så tungt att det är proportionerligt att operatörerna står för de ökade kostnaderna kan man lika gärna landa i att det är proportionerligt att staten står för dessa kostnader på grund av det samhälleliga intresset av effektiv brottshantering. Bristen på kvantitativ värdering gör att argumentet skulle kunna användas för hur ingripande åtgärder som helst. Det vore relevant att utvärdera de enorma och ökande kostnaderna som redan idag ligger på operatörerna och vilka vinster i form av harmonisering och skalfördelar som funnits om staten beställde och bekostade den funktionalitet och beredskap som operatörerna helt utan kommersiell nytta bistår med.

Telenor Sverige AB uppger att det görs onödigt många förfrågningar som till stor del förklaras av att PTS bestämt att ersättning inte ska utgå vid "ej träff", vilket gör att brottsutredande myndighet skickar förfrågningar till samtliga operatörer i onödan.

Bredband2 Privat AB välkomnar att PTS skapar ett tydligare och mer enhetligt regelverk kring skyndsamhet och format, men ser samtidigt vissa punkter där förtydliganden behövs för att det ska kunna implementeras på ett rättssäkert och förutsägbart sätt. Det gäller bland annat tydliga instruktioner kring hur kraven påverkar berörda underleverantörer, analys av kostnads- och leverantörskonsekvenser för operatörer med flera beroenden och en strukturerad process för ändringar av format och tekniska krav.

Bredband2 Privat AB uppger vidare att föreskrifterna kommer att innebära systemanpassningar, utvecklingsinsatser, utökad organisation/beredskap, behov av jourrutiner och potentiellt betydande förändringar hos underleverantörer. För Bredband2 Privat AB som har många underleverantörer innebär det att befintliga avtal behöver omförhandlas, det kan behövas investeringar i system för datakonvertering, logghantering och formatstandardisering och att kostnaderna kommer att vara löpande snarare än av engångskaraktär. Bredband2 Privat AB ser behov att PTS tydligare redovisar hur föreskrifterna ska tillämpas i miljöer med flera

leverantörsled, beaktar att kostnaderna ökar särskilt för operatörer som inte äger all teknik, analyserar behovet av övergångsperioder när polisen uppdaterar sina anvisningar och om det kan vara tillåtet att nätägare/leverantörer tillhandahåller realtidsuppgifter med en fullmaktsprocess.

Allente framför att ersättningsföreskrifterna bör anpassas till de ökade kostnader som de anser att de föreslagna bestämmelserna kommer att innebära, särskilt 3 § 1 och 2 punkterna.

Bahnhof framför att de föreslagna tidsfristerna förutsätter en avancerad grad av automatisering, men att sådana system inte existerar i dag och skulle kräva omfattande teknisk utveckling, integrationer, säkerhetsprövning och betydande investeringar. Utöver detta måste Bahnhof även sätta dedikerade anställda på det här arbetet för att kunna försöka hålla svarstiderna. Det här måste också fungera dygnet runt enligt kraven då föreskrifterna inte gör någon skillnad på helgdagar. Eftersom uppgifterna omfattar känsliga uppgifter saknas en utredning över hur PTS anser att operatören ska kunna säkerställa konfidentialitet, integritet och spårbarhet för dessa mycket känsliga personuppgifter vid varje utlämnande.

Bahnhof anser att det mot bakgrund av företagets synpunkter angående hur föreskrifterna kan slå olika mot stor och små operatörer behöver tydliggöras vem som förväntas bära kostnaderna för att utveckla, implementera och underhålla dessa nya tekniska lösningar och processer. Det framstår som att PTS bara dragit till med att en kostnad för att outsourca hela eller delar av utlämnande verksamheten kan uppgå till 12 000 kronor per månad och dessutom inte bemöter risken och hanteringen av känsliga uppgifter som en operatör anses kunna outsourca till ett annat bolag. Bahnhof menar att den uppskattade kostnaden kraftigt underskattar de verkliga kostnaderna för att uppfylla kraven. På sikt riskerar den här formen av reglering att slå ut små aktörer från marknaden till följd av vilket att mindre företag tvingas bära oproportionerligt stora utgifter. Det skulle även innebära att konkurrensen minskar vilket i förlängningen främst drabbar slutkunderna. Detta bör, enligt Bahnhofs uppfattning, föranleda en mer detaljerad och verifierbar kostnadsanalys från PTS. Bahnhof vill även se en öppen redovisning av antaganden och leverantörsjämförelser samt en uppdatering av ersättningsmodellen så att den speglar faktiska kostnader och inte teoretiska miniminivåer.

Bahnhof anser att ersättningen som är satt för utlämning av uppgifter till brottsbekämpande myndigheter redan idag inte står i proportion till det arbete som läggs ned för att ta fram uppgifterna som lämnas ut. De krav som ställs i de föreslagna föreskrifterna innebär betydande kostnader i form av systemutveckling, datapipeline-anpassningar, bemanning, utbildning och ökade krav på övervakning, spårbarhet och revision. Till detta kommer integrationer med stadsnät och andra

nätägare. Detta skapar en betydande kostnadsbelastning som dagens ersättningsmodell inte tar höjd för. Utöver en alldeles låg ersättningsnivå saknar ersättningsföreskrifterna dessutom indexuppräknning, ersättning för systemkostnader, ersättning för teknisk utveckling, ersättning för jourtid och ersättning för säkerhetsprövning eller utbildning. Ersättningsfrågan har redan under flera år varit föremål för omfattande diskussion mellan PTS, brottsbekämpande myndigheter och ett stort antal operatörer. Oenigheten har lett till situationer där operatörer enligt PTS krav har tvingats utföra utlämningsåtgärder även utan fastställd ersättning eller till nivåer som inte täcker kostnaderna. Har PTS tagit ställning till hur den tidigare oenigheten kring ersättningsnivåer och kostnadsberäkningar ska hanteras? I remissunderlaget framgår inte om, eller hur, PTS har gjort en proportionalitetsbedömning av kostnaderna i relation till ersättningen, eller hur operatörernas dokumenterade invändningar mot tidigare ersättningsnivåer har vägts in. Det är Bahnhof's uppfattning att de föreslagna kraven – särskilt kravet på omedelbarhet och tekniskanpassning till ETSI-standarder – inte kan anses proportionerliga utan en uppdaterad och realistisk ersättningsmodell som speglar de faktiska kostnaderna.

PTS svar:

PTS vill initialt lyfta att LEK i sin helhet gäller oaktat att den lagringsskyldige mottar en begäran, såsom upprätthållande av driftsäkerhet, integritet och konfidentialitet. Det åligger den lagringsskyldige att anpassa och organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att man kan efterleva LEKs bestämmelser. Som framgår av konsekvensutredningen har PTS möjlighet att i enskilda fall bevilja undantag från kraven på anpassning och lagring. Beslutet om lagring får förenas med villkor.

Vad avser kostnadsfördelningen mellan operatörer och brottsbekämpande myndigheter framgår det av förarbetena att en modell där det allmänna och operatörerna delar på kostnaderna för datalagring och utlämning av uppgifter är lämpligast, där den part som har möjlighet att påverka kostnaden också har ansvar för den. Detta innebär att operatörerna bekostar anpassning och drift av systemen medan de brottsbekämpande myndigheterna ersätter operatörer för kostnaderna som uppstår när uppgifter lämnas ut (se t.ex. prop. 1995/96:180, s. 29–36 och prop. 2010/11:46, s. 65–68).

PTS anser att de effekter som föreskrifterna kan få på konkurrensen är proportionerliga med syftet med föreskrifterna, att förbättra effektiviteten för den brottsbekämpande verksamheten. I den bedömningen har PTS även tagit med i beräkningen den syn på verksamhetsområdet elektronisk kommunikation som har redovisats i flera propositioner sedan 90-talet (se hänvisningar i stycket ovan), som innebär att en förutsättning för att få idka näring inom verksamhetsområdet är att

vissa samhällliga intressen beaktas - regeringen har konstaterat att brottsbekämpningsintresset väger mycket tungt i detta sammanhang (prop. 2021/22:183, s. 55).

Såsom PTS har påpekat i sin konsekvensutredning finns det flertalet alternativ för att uppfylla föreskrifternas krav. Vilket man väljer får varje operatör avgöra utifrån sin egen verksamhet. Enligt förarbetena till bestämmelsen innebär detta dock *inte* att själva lagringsskyldigheten och de förpliktelser som följer med denna som kan uppdras åt annan. Även om den lagringsskyldige har avtalat om att annan ska utföra lagringen kan den lagringsskyldige inte frånhända sig någon skyldighet gentemot myndigheter eller enskilda. Exempelvis ska de brottsbekämpande myndigheterna alltid kunna vända sig till den som enligt bestämmelsen är skyldig att lagra uppgifterna med en begäran om utlämnande, se vidare prop. 2010/11:46. PTS vill i detta lyfta det SSNF påpekar – att regelefterlevnad också kan ske genom samarbete och gemensam upphandling.

PTS vill belysa att ersättning regleras i PTS SFS22:16 och av den framgår att man enbart kan få ersättning för kostnader som är direkt hänförliga till en utlämning.

PTS noterar att flertalet remissinstanser belyser rätten till ersättning och PTS ersättningsföreskrifter. Ersättningsfrågan faller inte inom ramen för detta föreskriftsarbete. PTS tar dock till sig instansernas yttranden i dessa delar och avser därtill att påbörja ett arbete med att se över ersättningsföreskrifterna PTSFS 2022:16 under 2026.

4.2.9 Operatörer och brottsbekämpandes dialog för verkställigheter

Polismyndigheten framför att PTS i konsekvensutredningen har skrivit att ”det idag främst större operatörer med mer omfattande verksamhet och återkommande verkställigheter som har anpassat sina system på detta sätt, och det är upp till operatörerna och de brottsbekämpande myndigheterna att komma överens ifall det anses lämpligt att fler operatörer anpassar sina system”. Polismyndigheten anför att de inte kan ställa sig bakom den skrivningen, utan att det är upp till operatörerna att ordna sin verksamhet så att de kan uppfylla kravet på skyndsamt för realtidsverkställigheter.

PTS svar:

PTS anger i meningarna innan den del som Polismyndigheten redogör för i konsekvensutredningen att de fyra största operatörerna har anpassat sina system på så sätt att de kan verkställa realtidsverkställigheter genast (Konsekvensutredningen, s. 16). Det PTS avsåg framföra med detta stycke i sin helhet är att samtliga operatörer idag inte har system som är anpassade för omedelbar verkställighet. De operatörerna

som inte redan har utfört en realtidsverkställighet kan behöva föra en dialog med brottsbekämpande myndigheter för att kontrollera att deras system är interoperabla. PTS kan inte ge i uppdrag till Polismyndigheten eller brottsbekämpande myndigheter att föra en sådan dialog men noterar att det borde ligga i myndigheternas intresse att operatörer har interoperabla och anpassade system.

4.3 Format

4.3.1 Anpassningskostnader

Hi3G Access AB välkomnar förtydligande i frågan om format vid utlämning av uppgifter. Det är av stor vikt att frågan om format hanteras med förutsebarheten i frågan i åtanke, eftersom en konstant förändring av format eller flertalet olika format medför betydande anpassningskostnader för tillhandahållarna och att uppgifter riskerar att inte kunna användas på ett effektivt sätt hos de begärande myndigheterna.

PTS svar:

Syftet är inte att bestämmelserna om format ska bli föremål för konstanta förändringar, utan snarare att ge ett stabilt ramverk för utlämnandeprocessen. Bestämmelserna har tagits fram i samråd med de brottsbekämpande myndigheterna och utgår från deras behov vilket ska säkerställa att bestämmelserna blir ändamålsenliga och stabila över tid. Vad gäller ETSI-standarder har de historiskt sett tagits fram under ett antal år i dialog med marknadsaktörer. Att en standard ska uppdateras är publik information och aktörer bör ha kännedom om framtida uppdateringar och förbereda sig på kommande ändringar.

4.3.2 "Krav" på användningen av ETSI

Bahnhof anser att PTS bör specificera versionsspecifika ETSI-standarder och tillämpningsanvisningar med rimlig införandetid. Operatörerna behöver stabilitet och förutsägbarhet vid tekniska investeringar. Bahnhof anser att det skulle minska risken för framtida omarbetningar och bättre interoperabilitet med polisens system.

Allente anser å andra sidan att det räcker med en hänvisning till att etablerad standard kan användas.

SSNF framför att de aktuella ETSI-standarderna är tydligt angivna och bör i huvudsak vara möjliga att tillämpa. SSNF noterar vidare att vissa aktörer kan behöva anpassa befintliga system och rutiner, vilket kan medföra vissa kostnader, särskilt där sådan anpassning ännu inte har gjorts.

Telenor Maritime (TM) framför att de är en mindre aktör som framför allt tillhandahåller kommunikationslösningar till svenska fartyg. De förslagna tillämpningarna av ETSI TS 102 232 för realtidsdata och ETSI TS 102 657 för historiska data skulle medföra omfattande investeringar om upp till 1.6 miljoner euro för TM. Kraven i ETSI-standarderna är i första hand designade för större operatörer och tar inte hänsyn till mindre operatörer. TM har inte haft ett enda utlämnande till svenska myndigheter. Den finansiella och operativa bördan av att till fullo implementera ETSI-standarderna överskrider med råge den praktiska nyttan givet storleken på deras verksamhet och den historiska frånvaren av utlämnanden. Mot bakgrund av detta önskar TM ett undantag från eller alternativa möjligheter att uppfylla de fulla obligatoriska kraven i ETSI TS 102 232 och ETSI 102 657 så att de kan tillämpa alternativa, kostnadseffektiva åtgärder för att tillse ett snabbt och säkert utlämnande av uppgifter utan att detta medför oproportionerliga kostnader. Såsom ett alternativ föreslår TM att uppgifter lämnas ut inom angivna tidsramar i Excel-format.

PTS svar:

Det framgår av föreskrift att etablerad standard ska användas vid utlämnande av uppgifter och av allmänt råd att det är den senaste versionerna av namngivna ETSI-standarder som bör användas. Det innebär att det är ett krav att använda etablerade standarder, men att det går att uppfylla kravet på andra sätt än att använda de i allmänt råd namngivna standarderna. Av lagtekniska skäl har det inte bedömts vara möjligt att skriva ut versionsnummer i föreskriftstexten. Att en standard ska uppdateras är publik information och aktörer bör ha kännedom om framtida uppdateringar och förbereda sig på kommande ändringar. ETSI-standarder utvecklas i dialog med marknadsaktörer generellt med några års mellanrum. Det innebär att marknadsaktörer och intressenter även har viss möjlighet att påverka innehållet i ETSI-standarder.

4.3.3 .xml och val av filformat

Ekobrottsmyndigheten skulle se det som önskvärt att ta höjd för något mer moderna filformat som .json.

Telia Sverige AB anser att det format som ska användas ska fastställas i föreskrifterna och att det inte ska vara upp till den begärande myndigheten att välja det format som ska användas. Den nuvarande skrivningen öppnar upp för myndighetsspecifika standarder som de lagringsskyldiga blir skyldiga att följa på grund av skrivningen i förordningen om elektronisk kommunikation som uttryckligen anger att lagringsskyldiga och mottagande myndigheter ska verka för att uppgifterna lämnas ut i gemensamma format och på ett enhetligt sätt.

Telia Sverige AB anser att den lagringsskyldige inte kan hållas ansvariga för att mottagande myndighet inte kan ta del av eller accepterar .xml. Överföring via .xml kan bli problematisk då det på grund av säkerhetskänslig verksamhet efterfrågas överföring via alternativa säkra metoder. Det bör därför uttryckligen framgå vilka alternativa metoder som är godkända. Det bör också tydliggöras att det är den begärande myndigheten som ska stå för de omkostnader en överföring via alternativa metoder innebär. Om inte detta tydliggörs bör PTS överväga att införa ett förtydligande om att de involverade aktörerna har ett delat ansvar för att informationsdelningen ska fungera. Detta är särskilt angeläget eftersom den lagringsskyldiga kan bli föremål för sanktionsavgift. Av denna anledning bör andra meningarna i 5 § lyftas ned till ett allmänt råd.

Bahnhof anser att både .xml och .json ska tillåtas som standardformat. Teknisk flexibilitet minskar kostnader, förbättrar kvalitet och möjliggör snabbare utveckling av säkra utlämningsgränssnitt. Bahnhof ser att det här leder till kortare implementationstid, färre fel och högre datakvalitet.

Allente framför att deras uppfattning är att företrädare hos begärande myndigheter ofta föredrar att ta del av kortfattad information (tex. uppgifter om en enskild abonnent) i excel-format eller i ett tillhandahållet pdf-formulär. De anser därmed att utgångspunkten borde vara att den lagringsskyldige kan lämna ut uppgifter i ett vanligt standardiserat format, tex. excel, om inte den begärande myndigheten i ett enskilt fall kräver något annat.

Hi3G Access AB menar att det bör tydliggöras att .xml är det filformat som gäller vid utlämning av historiska uppgifter och att möjligheten att i enskilda fall efterfråga eller acceptera andra filformat enbart är ett uttryck för lagstiftningens samverkansansvar mellan tillhandahållarna och de begärande myndigheterna. Det bör vara tydligt att vid oenighet om vilken filformat som ska gälla så bör parterna falla tillbaka på huvudregeln, dvs .xml. Om de begärande myndigheterna ensidigt kan bestämma ett filformat bidrar till oförutsebarhet och kan leda till att olika myndigheter kräver olika format.

PTS svar:

PTS har i arbetet med att ta fram föreskrifterna samrått med de brottsbekämpande myndigheterna som har uttryckt att .xml är det generellt önskvärda filformatet. Det finns en öppning för andra filformat i enskilda fall när en situation kräver det, antingen då den begärande myndigheten begär det eller om den begärande myndigheten accepterar det efter förfrågan från operatören. De brottsbekämpande myndigheterna har till exempel fört fram att det finns situationer då det är önskvärt med format som excel eller pdf, till exempel i mycket brådskande fall där det finns ett behov av att kunna analysera informationen manuellt utan ytterligare databehandling.

Såväl operatörer som brottsbekämpande myndigheter bedöms ha möjlighet att överföra och ta emot uppgifter med vanliga filformat såsom .xml, .json, pdf eller excel. Vidare bedömer PTS att det redan idag bör vara möjligt att konvertera mellan olika filformat.

4.3.4 Filformat-begreppet

4.3.4.1 Behovet av att reglera filformat

Telenor Sverige AB ifrågasätter behovet av att reglera filformat närmare i föreskrifter, då företaget inte känner till något problem i tillämpningen av dessa format och föreskrifter normalt sett tar lång tid att ändra om de brottsutredande myndigheterna skulle vilja förändra eller justera bruket av det aktuella formatet.

PTS svar:

PTS har i samråd och dialog med brottsbekämpande myndigheter uppfattat att det finns behov av att närmare reglera vilket filformat som ska användas i överföringen av uppgifter. PTS noterar även att flera operatörer vill se förtydligande kring vilket eller vilka filformat som ska användas vid överföring av uppgifter.

4.3.4.2 Dubbel betydelse av .xml

Polismyndigheten framför att ordet "filformat" bör ersättas av begreppet "format för överföring", detta då .xml både kan beskrivas såväl som ett programspråk som ett filformat. Polismyndigheten anser inte att det bör ändra något i sak, tvärtom anser myndigheten att bestämmelsen i övrigt kan antas säkerställa enhetlighet för hur uppgifter ska överlämnas.

PTS svar:

PTS är medveten om att .xml som begrepp har en dubbel betydelse. För att undvika missförstånd har PTS i författningstexten förtydligat att det rör sig om filformatet .xml.

4.3.5 Tillämpningsanvisning

Hi3G Access AB anser att det så som föreskrifterna är formulerade kan framstå som om tillämpningsanvisningen är en del av föreskrifterna genom att PTS överlåter åt Polismyndigheten att avgöra hur föreskrifterna och ytterst reglerna i LEK och FEK ska tolkas och det allmänna rådet riskerar att få en bindande verkan. PTS bör överväga om det allmänna rådet verkligen behövs. Hi3G Access AB ser inte att det finns hinder mot att Polismyndigheten tar fram en tillämpningsanvisning utan att det behöver framgå av författning. Om hänvisningen till tillämpningsanvisningen ska kvarstå anser Hi3G att det ska framgå tydligt att den är valfri att följa.

Svensk Handel framför att tillämpningsanvisningen ska ge tydlighet och en enkel kontroll. Den ska ge klara besked om vilka filformat som ska användas och vilka uppgifter som alltid måste finnas med (t. ex. tidsstämpel och kontaktuppgifter). Den bör innehålla ett par tydliga exempel på hur en korrekt leverans ska se ut och ett enkelt självtest som operatörerna kan använda innan drift.

Bredband2 Privat AB uppger att den del av förslaget som anger att polisen kommer att ta fram en tillämpningsanvisning som operatörer ska följa skapar osäkerhet. Bredband2 Privat AB anser att PTS föreskrifter bör vara uttömmande i kravbild och att det är problematiskt om rättsligt bindande krav i praktiken definieras av en annan myndighet utan insyn eller möjlighet till dialog innan kraven fastställs. PTS bör tydliggöra följande saker om polisen får mandat att utforma detaljerade tekniska krav: hur standarder, format och integrationskrav beslutas, hur operatörer kan framföra synpunkter samt hur ändringar kommuniceras och när de träder i kraft. Bredband2 Privat AB rekommenderar att PTS fastslår ramarna för formatkraven i föreskriftstext och att polismyndighetens anvisningar endast ska betraktas som vägledning, inte som bindande normering.

Bredband 2 Privat AB anser att om polisen i sin tillämpningsanvisning ges möjlighet att definiera tekniska krav som kan göra att en operatörs befintliga lösning inte längre uppfyller kraven behöver PTS klargöra hur ändringar ska godkännas, hur lång anpassningstid operatörer får och hur konsekvenser för verksamheter med flera leverantörsled ska hanteras. Bredband2 Privat AB föreslår att PTS förtydligar att Polismyndighetens anvisningar inte får innebära krav som förändrar operatörernas tekniska arkitektur utan proportionerlig övergångstid.

Telia Sverige AB anser att stycket om tillämpningsanvisning bör strykas helt då polismyndigheten inte kan anses representera alla brottsbekämpande myndigheter. Det kan också ifrågasättas ur ett normgivningsperspektiv om det är lämpligt att en myndighet som inte har delegerats normgivningskompetens ges rätt att ta fram en tillämpningsanvisning på det av PTS föreslagna sättet.

PTS svar:

PTS har valt att hänvisa till Polismyndighetens tillämpningsanvisningar med mer detaljerad information angående enhetligt format. Detta på grund av att Polismyndigheten har större kunskap om de operativa delarna av utlämnandeprocessen och tillämpningen av relevanta ETSI-standarder. PTS har i dialog med de brottsbekämpande myndigheterna kommit fram till att det är just Polismyndigheten som är bäst lämpad att ta fram tillämpningsanvisningar och enligt uppgift samråder de i framtagandet av dessa. Eftersom hänvisningen sker i ett allmänt råd innebär det att det finns andra sätt att uppfylla kraven på enhetligt format

än att utgå från dessa tillämpningsanvisningar. Vidare har PTS omformulerat det allmänna rådet angående tillämpningsanvisningarna för att förtydliga detta.